

Henryk Machajewski

Wygoda, gm. Białogard, woj. koszalińskie. Stanowisko 6

Informator Archeologiczny : badania 17, 137-138

1983

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

rach 2,2 x 4,2 m, sięgające do głębokości około 70 cm. Wypoiniako obiektu stanowi próchnica zmieszana ze spalenizną, przepalonymi kamieniami i okruchami polepy. Licznie wystąpiła ceramika. W narożach wykryto trzy słupy. Materiał pozwala datować obiekt na późny okres wpływów rzymskich. Badania będą kontynuowane.

ULDZ

woj. krosznieckie
Stanowisko 3

patrz wcześnie średniowiecze

WILKOWICE, gm. Bartkowiec
woj. sieradzkie
Stanowisko 1

patrz okres halsztacki

WYGODA, gm. Białogard
woj. kozłowski
Stanowisko 6

Uniwersytet im. Adama Mickiewicza
Instytut Prahistorii
w Poznaniu

Badania prowadził mgr Henryk Machajewski. Finansował UJ i UAM. Czwarty i ostatni sezon badań. Stanowisko wielokulturowe: osada ludności kultury pomorskiej, osady ludności kultury oksywskiej i wielbarskiej, cmentarzysko ludności kultury oksywskiej i wielbarskiej, osada ludności kultury okresu wczesnego średniowiecza.

Badania terenowe skoncentrowano w północnej i północno-zachodniej części stanowiska. Celem było rozpoznanie, czy w tej części zlokalizowana są ewentualnie dalsze groby względnie osada ludności użytkującej dotychczas rozpoznaną cmentarzysko.

Badania prowadzono metodą rowów sondazowych o szerokości nie mniejszej niż 2,5 m.

Na zbadanym obszarze 450 m² stwierdzono 55 obiektów będących pozostałościami osad ludności kultury oksywskiej i wielbarskiej /53 obiekty/ i ludności kultury okresu wczesnego średniowiecza /2 obiekty/:

a/ Osada ludności kultury oksywskiej i wielbarskiej - obiekty usytuowane są w odległości 30-60 m od cmentarzyska. Osada zajmuje prawdopodobnie obszar około 3 ha i zlokalizowana jest w kierunku na północny-zachód od cmentarzyska. Rozpoznana część jest zapewne jej południowo-wschodnią krawędzią. Wśród obiektów stwierdzono: 3 półziemianki o powierzchni do 14 m², 7 palenisk z jednowarstwowym układem kamieni, 6 jam i 35 jamy poślupowe. Na podstawie cech stylistycznych naczyń ceramicznych /naczynia grupy Ia, II, V wg R. Schindlera/ zbadaną część osady chronologicznie określić należy na I - II w.n.e. /faza B1 - B2a/.

b/ Osada ludności kultury okresu wczesnego średniowiecza - obiekty tej osady zlokalizowane są w północnej części badanego obszaru. Zarejestrowano półziemiankę o powierzchni około 9 m² i palenisko z jednowarstwowym układem kamieni. Chronologia osady: VIII - IX w.n.e.

Prace terenowe zrealizowane w tym roku zakończyły czteroletni cykl badań archeologicznych na tym stanowisku.

Konkludując: na zbadanym obszarze 3120 m² stwierdzono 317 obiektów czterech kultur:

1. kultura pomorska - osada; 5 jam /badania w 1981 r./,
2. kultura oksywska i wielbarska - osada A; 87 obiektów /badania w 1981 - 1982 r./,
3. kultura oksywska i wielbarska - osada B; 53 obiekty /badania w 1983 r./,
4. kultura oksywska i wielbarska - cmentarzysko; 152 groby w tym jeden szkieletowy /badania w 1978, 1981 - 1982 r./,
5. kultura okresu wczesnego średniowiecza /VIII - IX w.n.e./ - osada; 2 obiekty /badania 1983/

Z uzyskanych informacji uwagę zwracają dane dotyczące osadnictwa ludności w okresie rozwoju kultury oksywskiej i wielbarskiej. Wydaje się, że cmentarzysko zostało zbadane całkowicie. Stwierdzono tam 152 groby datowane od podfazy A2b młodszego okresu przedrzymskiego do podfazy B2b

wczesnego okresu rzymskiego. W tym czasie funkcjonowały prawdopodobnie w najbliższym przestrzennym zasięgu omentarzyńska 2 osady: osada A /faza A3 - faza B1/ zlokalizowana bezpośrednio przy południowo-wschodnim i południowym krańcu omentarzyńska a zajmująca obszar około 3 - 4 ha, oraz osada B /faza B1 - podfaza B2b/ zlokalizowana w odległości około 30 - 60 m na północny-zachód od omentarzyńska a zajmująca obszar około 3 ha. Ponadto w bliskim sąsiedztwie /około 800 m na północ od omentarzyńska/ funkcjonowały dwie dalsze osady o chronologii podobnej jak wyżej wymienione. Tak określony układ ośrodków funkcjonował na względnej przestrzennej "izolacji" w dorzeczu środkowej Parsęty. Być może, ze skutkiem tej "izolacji" jest względnie odmienny - krótszy - okres funkcjonowania punktów osadniczych w porównaniu do sytuacji na innych obszarach Pomorza Środkowego. Także w sferze kultury materialnej obserwuje się odmiannosc.

Materiały znajdują się w IP UAM w Poznaniu.

Badania zakończono.

ZAPOWIEDZIA, gm. Pызdry
woj. konińskie
Stanowisko 5

Muzeum Okręgowie
w Koninie

Badania prowadzili mgr Mirosław Giesielski /autor sprawozdania/ i mgr antropologii Krystyna Olinieka. Finansowało Muzeum Okręgowie w Koninie. Drugi sezon badań. Omentarzyńska ciałopalna ludności kultury przeworskiej z okresu wpływów rzymskich.

Kontynuowano prace badawcze na drodze leśnej przebiegającej przez stanowisko. Przekopano obszar 3 arów, na którym odsłonięto 30 grobów: 10 jamowych, 17 popielnicowych oraz 3 zniszczone nieokreślone.

W zachodniej części omentarzyńska stwierdzono groby jamowe, bardzo ubogo wyposażone. Tylko grób nr 46 wyróżniał się wśród pochówków jamowych, zawierając parę ostróg oraz nóż. Wśród grobów popielnicowych brak było pochówków bogato wyposażonych.

Analiza antropologiczna wykazała: 2 pochówki męskie, 6 kobiecych oraz 7 pochówków dziecięcych. Nie udało się ustalić płci dla 13 pochówków. Wśród odsłoniętych grobów 2 zawierały szczątki kostne kobiety i mężczyzny, z tym, że w grobie 34 znajdowały się one w 2 oddzielnych popielnicach, natomiast w 29 pochówku kobiety złożony był obok popielnicy ze szczątkami męskimi.

Na obszarze występowania grobów odsłonięto dwa rzędy kamieni ułożone równolegle do siebie w odstępie 4 m. Częściowe zniszczenie układu przebiegającą drogą oraz trudności z prowadzeniem prac na obszarze leśnym nie pozwala na interpretację odsłoniętego obiektu.

Uzyskany materiał potwierdza wcześniejsze ustalenia chronologiczne, pozwalające datować stanowisko na fazę B₂ i B₂/C₁ okresu wpływów rzymskich.

Materiały i dokumentacja znajdują się w Muzeum Okręgowym w Koninie.

Badania będą kontynuowane.

ZAWADA, gm. Połaniec
woj. tamobrzeskie
Stanowisko 1

Uniwersytet Warszawski
Instytut Archeologii

Badania prowadzili dr Holsztawa Chomentowska i dr Jan Michalski. Finansowała Elektrownia "Połaniec". Dziesiąty sezon badań. Stanowisko wielokulturowe - ślady osadnictwa kultury trzcinieckiej, halztaśko-leteńska osada i groby grupy tamobrzeskiej kultury łubyskiej, omentarzyńska z okresu wpływów rzymskich.

Badano część wschodnią stanowiska, a w jej obrębie wschodni zasięg osady grupy tamobrzeskiej oraz sprawdzano, czy po tej stronie kulminacji wapienia znajdują się jeszcze groby z okresu wpływów rzymskich. Kierując się tymi założeniami wytyczono 6 wykopów o łącznej po-